

KÖZÉRDÉK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap reggel.

Előfizetés
 egész évre - - 12 korona.
 fél évre - - 6 "
 negyed évre - - 3 "
 Egyes szám ára 12 fillér.

Kiadóhivatal: Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár r.-t. — Szerkesztőség irodája ugyanott.
 Hirdetéseket és előfizetéseket fölvesz FÖLDES EDE könyvkereskedő, a kiadó megbízottja.
 Hirdetés ára centiméterenként 6 fill. Többszöri hirdetés árkedvezményben részesül.
 Nyiltér sora 40 fillér.

Budapesti hirdetések kizárólagos felvétele milliméter-árszabás szerint a Leopold Gyula
 Vidéki Lapok Központi Hirdetési Osztályában
 Budapest, VII., Erzsébet-körút 41. sz.

Válság felé.

A függetlenségi párt egyik közelebbi vacsorája nagyobb jelentőségre tett szert mint a többi vacsorák és mint általában a vacsorák, melyeken országtartó nagy urak azonkívül hogy a fehér asztal örömeiben részesítik fáradt testüket, politikai nyilatkozatokat is tesznek.

Ezen a vacsorán ugyanis megjelent gróf Andrássy Gyula belügyminiszter is és siri csöndben olyan kijelentéseket tett, melyekből arra lehet következtetni, hogy a tárczájához tartozó u. n. alkotmánybiztosítókat tartalmazó törvényjavaslatok előzetes jóváhagyása fölött eltérés támadt a király és a miniszter között. Reméli ugyan, hogy ezen eltérés elenyészteszhető és így a válság elkerülhető.

Gr. Andrássy szavaira gr. Apponyi jelentette ki a leghatározottabban, hogy ha válság lesz, az nem lesz részleges, hanem általános, mely az egész minisztériumot átfogja. Szóltak még nagyon helyesen az összetartás szükségéről, de a mint az éj homályában figyelő laptudósítók ezt észrevették, a képviselők nagyon komor hangulatban osztottak szót.

Ez a rövid hír fontosabb a helyi érdekű összes mozgalmaknál úgy, hogy felretéve az alispánválasztás körüli harc fejlődésének tárgyalását, kötelességünk olvasóink figyelmét erre hívni fel.

Megint válság felé közelednek ez ország alig egy évi rend és béke után?

A ki az újabb kor történetét ismeri és a legújabb eseményeket a történelem tanulságaival mérlegeli, erre a kérdésre határozott igennel felel.

Annak a közel négyszázadnak, mi alatt a Habsburg-család uralkodik, két ellentétes törekvés okozta harczait és nyomorúságait.

Az uralkodók egymásután vas következetességgel és nem lankadó erélyvel törekedtek a Duna mellett egy nagy birodalmat létesíteni, melyben Magyarország nem önálló, független állam, de a többivel egy egészet kitevő rész kellett legyen.

Egészen a legújabb időkig az örökös tartományokban a német nemzetiség volt számban, vagyonban és intelligenciában a tulnyomó és mivel maga az uralkodó család is ebből emelkedett ki, természetes, hogy minden alkotmányi és kormányzati változtatás és változás mondjuk egy szóval — politika a német hegemoniára támaszkodott. Ebből az okból támadt és erősödött minden germanizáló törekvés Magyarországgal szemben.

El kell ismerni és mint történeti valóságot kell megállapítani azt is, hogy Európának minden döntő állama ezt a politikát, melynek czélja a Duna medrében egy nagy erős államot benne tartani — helyeselte saját

érdekéből úgy, hogy 1849-ben mikor a szakadás a papíron, de csak a papíron és szóval megtörtént, azt a jelentéktelen Velenczét kivéve egy sem ismerte el és a velünk rokonszenvező angolok, francziák a legnagyobb hűvösséggel fogadták.

Abban a politikában, mely az egységes nagy monarchiát akarta megvalósítani, az uralkodók egyik a másik után láncszemet láncszem után alkotnak. Az meg nem változott 1867. után sem annak dacára, hogy akkor az örökös tartományok és Magyarország a paritás alapján építettek ki alkotmányukat és a két állam egymással szemben kivéve a külügyet és hadügyet, alkotmányos önállóságát és teljes függetlenségét a leghatározottabban megállapította és biztosította.

Az uralkodóknak és az egész uralkodó családnak ezzel a törekvéssel szemben állott ép oly következetességgel a magyar nemzet alkotmányához való ragaszkodása, mely meglevő függetlenségét csökkenteni nem engedte, a visszatérést az abszolút uralkodási mód bármely formájához lehetetlenné tette.

Mit tartalmaz a két ellentétes törekvés kiegyenlítését megalkotó kiegyezés, azt a mit tartalmaz miképen lehet és kell magyarázni — erre felesleges most kitérni. E nélkül is beállithatjuk a legújabb évek történetének rugóit és eredményeit.

A legújabb évek történetét az örökös tartományokban a német faj terjesztése és ezzel kapcsolatban a szláv nemzetiségek nemzetiségi törekvéseinek előtérbe nyomulása — nálunk eleinte a kiegyezés alapján, a legutóbbi választások óta pedig a személyes unió alapján a nemzeti önállósághoz még hiányzó intézmények megalkotása utáni küzdelmek jellemzik. E küzdelmek eleinte a kiegyezés alapján indultak a volt mérsekelt ellenzék, majd annak beolvadása után a személyes unió alapján a függetlenségi párt vezetésével. Önálló magyar hadsereget, önálló vámterületet és bankot változtatva hangoztatnak. Így tudjuk, hogy a magyar vezényleti nyelv folytonos előtérbetolását felváltotta a gazdasági függetlenség, az önálló vámterület és önálló magyar jegybank felállításának követelménye úgy, hogy a mint először az összes magyar ezredekre az exercitus hungaricus-ra, majd csak a huszárezredekre korlátozva, egészen bizonyosnak kiáltották a magyar vezényszó megadását, úgy 1906. áprilisétől kezdve minden ez irányú törekvést felretéve az önálló jegybank és önálló vámterület megalkotását jelentették ki első sorban megvalósíthatónak és megvalósítandónak.

Ilyen előzmények után fogadta el az uralkodó a legújabb politikai irány követelményeit — fordult a szocializmushoz és ebben az első sorban gazdasági érdekeket

még pedig a munkásosztály érdekét szolgáló politikai törekvésekhez. Világos, hogy miért.

Azért, hogy a parlamentekből kiküszöbölje a külön széthúzó irányokat.

Az örökös tartományokban ez sikerült.

Régi csehek, új csehek, lengyelek, olaszok, nagy németek és mindenféle kifelé kacintó szövetséget (confoederatiót) kívánó politikusok az utolsó próban a fűbe haraptak. Szocialisták, szociáldemokraták és keresztény szocialisták együttesen képesek lesznek kifogni az összpontosított osztrák állam ellen intézendő csapásokat. Ausztriában tehát az uralkodó politikája a mennyire előre látni embernek lehet — azt mondhatni, hogy sikerült.

Mitörtént nálunk 1906-ban? Uralkodó és a koalíció kormánya is elfogadta kivezető útnak az általános választói jogot. Elfogadták mindkét részről, de különböző okból és czélból.

Itt és ebben van a bekövetkező válság forrása, miről azonban egy következő cikkben adjuk elő nézeteinket.

Levél a Szerkesztőhöz.

Tisztelt Szerkesztő úr!

Nem szoktam a lapokban írni, mint vidéki birtokos csak távolról szemlélem vármegyénk közéletét.

Mint jó magyar ember nagy örömmel vettem részt Főispánunk beiktatásán, mert az Ő személyétől igen sokat vártam és reméltem.

Azt hittem, hogy ideális gondolkozású Főispánunk személyisége lesz az összekötő kapocs a vármegyénkben már két év óta dúló személyes ellenszenvnek lecsillapítására, s tőle reméltem azt, hogy nemes gondolkozású, tapintatos modorával sikerülni fog majd az ellentéteket elsimitani és az oly annyira kívánatos közegyetértést helyreállítani.

Végtelenül fáj tehát ez a csalódás, melyet nem a Főispánunk személyében, hanem a hozzá fűzött szép reménysegek — szétfoslásában látok.

Hetek óta figyelemmel kísérem megyénk közéletét, és szomoruan látom azt, hogy a függetlenségi pártpolitika leplevel takaródzó számban és tekintélyben gyöngye kis csoport, mily ádáz dühvel ront neki közéletünknek, mily vakmerő hazugságokkal tölti be naponkint a sajtót, mily tervszerű számításokkal szakítja ketté a vármegyénk közéletének porondján szereplő kevés magyarságot — s teszik nemcsak ellenfelekké, de valósággal ellenségekké azokat, kik eddig a legjobb egyetértésben megvoltak egymás mellett, sőt igazi barátsággal is fűződtek egymáshoz.

Mint aféle gondolkodó ember az okát

kerestem e hirtelen támadt nagy ellen-szenvennek, s ha kimondom hogy azt meg is találtam — bizony nagyon elszomorító képet festhetek szomorú közállapotainkról.

Ugy látszik a becses lapjában nagyon találóan „kiválasztottaknak“ nevezett társaság Romániából vette a példát, mert ott van szokásban az, hogy ha egy más politikai párt kerül uralomra — akkor a hozzá nem tartozó tisztviselőket és polgárokat igyekezik a felülkerekedő párt, minden jogos vagy jogtalan eszközökkel a közélet porondjáról elseperni, s azokat, — legyenek még olyan tisztességesek is, — lehetetlenné tenni.

Azok a kik az „Alsófehér“ című lapjukban megtámadnak mindenkit aki nekik tétet, fejet nem hajt, azok a kik legtisztességesebb és évtizedek óta közbecsülésben szolgáló tisztviselőinket képesek minden alap nélkül a legpiszkosabb módon támadni — sem e megyének, sem e hazának ezzel jó szolgálatot nem tesznek.

Undorral fordulok el ezen állandóan személyes hajszát indító és a közbékét állandóan felduló alakoktól, s meg lehet győződve a t. szerkesztő úr, hogy nem állok egyedül egymagamban e véleményemmel, mert ezt osztják e vidéknek komoly gondolkozású birtokos lakóssai, s a mint észrevettem, a közhangulat is kellő értékre kezdik leszállítani az „Alsófehér“ című lapjuknak gyakori alap nélküli támadásait.

Szivemen feküdt mindez, megírtam tehát s kérem, ha teheti tegye közzé ezt lapjában, — hadd lássák mások is, hogy köztünk vidékiek között is vannak még jó magyar emberek, kik bár távolabbról szemléljük vármegyénk közéletének eseményeit, mégis megtudjuk találni azt a helyes álláspontot, melyet követni mindnyájunk érdekeiben kívánatos volna.

Függetlenségi érzelmű vagyok, legszebb ábrándjaim közé tartozik szeretett hazám függetlensége, — de ezt csak egymás kölcsönös megbecsülésével és közös egyetértéssel érhetjük el.

Birtokos.

Nyilatkozat.

Az 1906. május havában lefolyt országgyűlési képviselőválasztások után a magyarigeni és alvinczi választásokkal kapcsolatosan hirtelen támadtak, mely támadásokra tárgyilagos nyilatkozattal feleltem, adatszertüleg megczáfoltam az ellenem emelt teljesen alaptalan vádak, melyeket a választásoknál szokásos izgalmak hoztak létre.

Mínthogy azonban az Alsó-Fehér megyében megindult tisztújítási mozgalommal egyidejűleg a hirlapi támadások nemcsak megismétlődtek, hanem egyes hirlapok jónak látták engem egyéni becsületemben is megtámadni, dacára annak, hogy a már előzetesen közölt adatokból az emelt vádak teljes alaptalanságáról önmaguknak is megkellett győződniek, ezért jogi képviselőmet megbízam, hogy az illető hirlapok ellen a sajtóügyi bírósághoz adja be a panaszt.

Ezt a nagyközönség szíves tudomására hozom, oly hozzáadással, hogy a sajtóper befejeztéig semmiféle hirlapi vitába bocsátkozni nem fogok.

Kelt Nagyenyeden, 1907. június hó 4-én.

Szász József,
alispán.

Színház.

„Az államtitkár úr“ került színre f. évi június hó 1-én, műkedvelői előadásban, a „Nagyenyedi Protestáns Nőegyesület“ pénztára javára. Elismeréssel adózunk Zeyk Dánielné ömeltóságának, az egyesület elnöknőjének, hogy fáradságtalan odaadással véve a vezetőséget kezébe és az előadásnak magas színvonalát biztosította; a szereplőket oly jól választotta meg, hogy azok már mint kipróbált erők előre biztosították az előadás sikerét.

Az előadás valóban felülemelkedett egy műkedvelői előadás színvonalán.

A szereplők közül első sorban Susanne-nak (Winkler Lia) kell elismerést nyilvánítsunk azért a művészi szép játékért, azért a kedvességért, könnyedségért, a mely részére nemesak a figyelmet és a tapsokat biztosította, hanem egyuttal a darab vezetését is kezébe sodorta úgy, hogy a fonalat még a legkisebb részleteknél sem engedte kiesni kezéből. Nagyon fess, nagyon herczig, nagyon kedves és előkelő volt a kis Susanne.

Gilberte (Hegedüs Mariska) kedves, bájos mint mindig, az új asszonyka, a szerető új asszonyka szerepét jobban talán meg sem lehetne oldani, az a naiv felénkség, az a könnyen zavarba hozhatóság, meg részben mindig a mama szárnyai alá való tartozásnak érzete oly ügyesen voltak játékában kifejezésre juttatva, hogy egy kipróbált művésznék is becsületére vált volna.

Mariolléné (Berde Amália) igazi jó mama, ki leányai iránt annyira szeretettel ragaszkodik, hogy kedvükért mindent megtesz, mindent elszenvet és ezen nevetében újra, meg újra ki-kitör belőle régi foglalkozása iránt, a kártyavetés iránti ragaszkodása s ezt a kérdést mesésen, de tőkéletesen oldotta meg. Játékában a nyugodtság, a könnyedség, a biztosság voltak a fővonásai.

Adél (br. Banffy Marianne) meglepett, jó mestere kellett legyen, hogy az-első szereplésével és helyes irányításával a szerep iránt érdeklődést, tapsot, viragot és elismerést szerzett a kis művésznőnek.

Az államtitkár urat (Inczédi) elismerés és köszönet illeti a rendezésért, az abban kifejtett tevékenységért, jó izléseért. A művészi játéka beletalált abba a kedves körbe, a melyben mozgott, szépen kidolgozott rutinnal illeszkedett közéjük. Ő már nem tanító, sem tanítvány, hanem mester, de törekedett is, hogy tőkéletes legyen, és sikerült neki. Jól játszott, mint mindig, országnak része van a darab sikerében.

Lambertin (Ince) is régi ismerős, a büszke de azért mégis csak a bürokratizmus minden hibájával felnevelt tisztviselő, szépen, jól, könnyedén oldotta meg feladatát Bauquet (Felméri) apóval egyetemben, ki nek játékában látszott a szerepnek hosszú tanulmányozása, kidolgozása és helyes felfogása, elvezetést szerzett mindnyájunknak Lardiokkal (Csaplár) együtt, ki a könnyűvérű fiatal ember minden tulajdonságait összetudta egyeztetni szerepkörével.

A polgármester úr (Kovács) már szinpadra lépésekor megkapta a közönségtől a jutalmat, a tapsot; kicsiny szerepét igaz jóakarattal és sikerrel játszotta meg.

Bunel (Bakcsi) is jól feltalálta a szolgálk ugynevezett bizalmas impertinenciájának mozdulatait és hanghordozását, feladatát helyesen oldotta meg.

Aszlányi, Benkó, Christoph szerepei kicsinységükönél fogva feltűnést nem keltettek, de

épen ez a jó, mert ebből tűnik ki szerepük helyes felfogása, kidolgozása, hogy az összhang megteremtésében egyforma igyekezetel és jóakarattal járultak hozzá.

A szerepek betanulása, a gyakori próbák az eredményt meghozták, a publikum érdeklődését és köszönetét a szépen sikerült előadásért.

Ipszilon.

Vegyes hírek.

— **Lapunk mai száma 4 oldalon jelenik meg.**

— **Koronázási emlékűnnepély** alkalmasból f. hó 8-án d. e. 10 órakor tartandó ünnepélyes istentiszteletre (evüton is) a hatóságokat, egyesületeket és testületeket tisztelettel meghívja a r. k. lelkesi hivatal. Rada házfőnök.

— **Egyházvizsgálat.** A nagyenyedi ev. ref. egyházközség esperesi megvizsgálása f. június hó 9-én — vasárnap — lesz. Ugyanaznap délelőtt 10 órakor ünnepélyes istentisztelet a templomban, melyen imádkozik a vizsgálóbizottság egyik tagja, s prédikál Jancsó Lajos egyházmegyei esperes. Dr. Szilády Zoltánné úrnő hegedűjátéka Felméri Sándor orgonakísérettel, s a Bethlen-kollégiumi vegyeskar éneke dr. Farnos Dezső tanár vezetésével fogják az istentisztelet szépségét és hatását emelni.

— **Virághervadás.** Kolozsvári Nagy Irma okleveles elemi iskolai tanító, Erzsébet-nőiskolai növendék, néhai dr. Nagy Albert balazsfalvi járásos kedves lánykaja, folyó évi majus hó 31-ik napján este 8 es fel órakor, életének 21-ik évében meghalt. Mint a tavasz fakado viragát a pusztító fagy, úgy törte le őt élete tavaszán, ébredő reményeinek, nemes vagyaitak hajnalán a végzetes kor. Megtagadta magát a zenge leánykor virágakadásának ártatlan, leleküditő örömeit, játékeit, mert ifjú lelket csak egy gondolat, egy mindent elnyomó magasztos vagy tölté el: hogy a nevelés, oktatás szent ügyének szolgáljon, hogy szíveket, lelkeket nemesítsen. Szíve nem dobog többé. Vágyak, remények, nemes ambíció sirjába kiserik. Akiiket meghat az emberi sors tragikuma, sirjátok ki magatokat sirja felett! A szeretet Istene megőrzi, megáldja drága emlékezetét. Temetése folyó június hó 2-ik napján délután 4 órakor volt az alsófehérmegyei közpórházból, református szertartás szerint. Gyászoljak édes testvérei: Bela és Irén; nagybátyja és gyámtyja: kolozsvári Nagy Károly, foerdőtanácsos és családja; nagyanyja: özv. Zalányi Farkasné, nagynénje: Zalányi Róza, Fogarasi Albertné és gyermekei, nagybátyjai: Zalányi Géza megyei jegyző, tb. főszolgabíró, Endre körörvos, Farkas szolgabíró.

— **Bocskay szobra.** Ragyogó volt az ünnep, amelyet Hajduböszörmény polgársága Bocskay Istvánnak, az erdélyiek nagy fejedelmének, Magyarország szabadsághősének szobra körül rendezett. Emelte az ünnep fényét, hogy Justh Gyula, a képviselőház elnökének vezetésével a képviselőházak küldöttsége jelent meg. Justh Gyula a képviselőház koszoruját a következő szavak kíséretében tette le a szobor talapzatára: „Lelkem mélyéig meghatva teszem e koszorút a magyar képviselőház, a magyar nemzet nevében ércszobrodra, dicső szabadsághősünk, Bocskay István. A te dicső emléked, államferfiui bölcseséged, lángoló, ün-

zetlen hazaszereteted előtt meghajlik minden igaz magyar ember. Szent emléked, melyhez méltók akarunk maradni, örök, nagy és dicső eszmédhez, amelyekért oly önzetlenül, oly hívem, oly becsületesen és oly sikerrel küzdöttél, hű marad a magyar az idők végezetéig."

— **Csipke-kiállítás.** A nagyenyedi áll. polg. leányiskola a honi ipar fejlesztése céljából a folyó tanév második felében felnőttek részére 8 hétre terjedő cetneki magyar csipke készítő tanfolyamot rendezett. A tanfolyamon készített csipkékből az iskola kiállítást rendez, a mely f. hó 8-án délután 5—7-ig és 9-én d. e. 9—12-ig, d. u. 3—5-ig az iskola munkatermében megtekinthető. A kiállítás alatt a „Petőfház” javára persely lesz kitéve.

— **A városi gazdasági bizottság** a folyó hó 1-én tartott ülésében a közlegelő számbélyegzet tárgyát és a 311 hold városi közlegelőre nézve 600-ban állapította meg a marhalétszámot és husz koronában az évi legeltetési díjat a nagy marhák, 5 koronában a sertések részére. — Minthogy a sertéscsorda nem jár ki és lehet, hogy évek fognak eltelni, míg Erdélyben a sertésvész megszűnik, és addig a sertéscsordát nem lesz célszerű kihajtani, mert a tapasztalat igazolja, hogy a közlegelőn rögtön kitör a sertésvész: nincs kihasználva kellőképpen a legelőter jövedelmezősége annálkevésbé, mert 300 marha sincs a csordában. Gazdaságilag tehát vagy azáltal lehet kihasználni a legelőt, hogy Gombásról is fogadhasanak be legelő állatot, vagy a legelő egy része, 100 hold, más gazdasági ágra lesz kihasználható, annál is inkább, mert a Holtmaros kitakarításával 50 holddal szaporodik a mostani legelő terület. 100 hold 2—3 ezer koronát jövedelmezhet.

— **A nagyenyedi állami polgári leányiskola** 1907. évi június hó 8-án d. u. 4 órakor az iskola tornatermében tartandó ünnepének műsora: 1. Koronázási évfordulói ünnep. 1. Himnusz. 2. Az ünnepélyt megnyitja: Bogdándy Irma ifjúsági elnök. 3. Csak magyarok legyünk! Irta: Dalmady Győző. Szavalja: Farnos Olga II. oszt. tanuló. 4. „Csak gyönyörű nemzet.” Énekli: az I. osztály. 5. „A trónörökös Magyarországon.” Irta és felolvassa: Farnos Ilona IV. oszt. tanuló. 6. „Három színű zászló lobog.” Énekli: a III. osztály. 7. „Nemzeti ünnep.” Irta: Rudnyanszky Gyula. Szavalja: Székely Karolin IV. oszt. tanuló. 8. Király himnusz. Karének. — II. Önműv. egyesületi évzáró ünnep. 1. Az egyesület évi működéséről jelentést tesz Jeney Ilona egyesületi jegyző. 2. „Esti dal.” Bethowentől. Énekli: a IV. osztály. 3. „Czinka Panna.” Irta: Farkas Imre. Szavalja: Farnos Ilona IV. oszt. tanuló. 4. „Kurucz dal.” Énekli: a II. osztály. 5. „Zrínyi Ionáról.” Irta és felolvassa: Kerekes Lenke munk. tanf. növendék. 6. Énekel Henzely Róza, zongorán kíséri: Kerekes Lenke munk. tanf. növendék. 7. „Rakóczy anyja.” Irta: Sas Ede. Szavalja: Winkler Katinka IV. oszt. tanuló. 8. Czimbalmon játszik: Bogdándy Irma munk. tanf. növ. 9. „Téli rege.” Karének szóló részletekkel. Zongorán kíséri: Incze Klara IV. oszt. tanuló.

Ifj. Mészáros János és Társa

női és férfi divatru, fehérnemű és rövidárú raktára; temetkezési és hullaszállítási vállalata Nagyenyeden.

— **Az új csombordi tanító,** Vincze István, Bukarestből nevezetett ki ide a szomszédunkba. Parasztendő előtt ugyanis oda vonzotta fajszeretete, hogy az ott nagy számban élő magyarság gyermekeinek oktatója legyen. Állásától azonban egyházi felelőssége — nem tudni mi okból — elmozdította. Apponyi miniszter kegyesebb volt a jóra való tanítóhoz, s kinevezte a csombordi elemi iskolához. A bukaresti magyarság meglehetősen vett búcsút a szeretett tanítótól. Tiszteletére bankettet rendeztek, melyen érdemeit méltatták s a magyar dalárda énekelte. A miniszterhez a következő sürgönyt menesztették:

„Szívünk mélyéből mondunk halás köszönetet Nagyméltóságodnak, hogy a mindnyájunk által szeretett és tisztelt volt tanítónkat, Vincze Istvánt kenyerhez és állásához juttatta, bár szívünk minden vágya az lett volna, hogy továbbra is itt közöttünk munkálkodjék!”

— **Református papválasztás Erzsébetvárosban.** Az erzsébetvárosi. ev. ref. egyházközösség hívei május hó 26-án az erdélyi ev. ref. püspök által kandidáltak (Király Béla hágymásbodoni, Fehér Pál felenyedi és Kovács István abafaji lelkész) közül közfelkiáltással Fehér Pál felenyedi papot lelkészükre választották.

— **Cziklon a Székelyföldön.** Irtozatos csapás érte május 25-én Farkaslaka (udvarhely megye) közlegelő lakosságát. Aznap ugyanis rémítő forgószél támadt, a láthatár egy pillanatra elsötétült és egy tölcseralaku nagy szürke felhő oly zúgással és oly remületes zajjal jött, hogy a lakosság ki sem mert hazajárni mozdulni. Az orkan ezalatt felirtóztatlanul nyomult előre. Évtizedes, hatalmas, derekvastagságú fákat gyökerestől tépett ki s irtozatos robajjal csapta a földhöz, majd pedig nagy erővel sodorta messze távolságra. Hazak tetejét, mint könnyű pelyheket szagattott le, felkapta a levegőbe s ott ezer és ezer darabra, szinte egész apró szilánkokra tépdeste. Az udvarokba levő hordókat, vályukat, dezsákat és sok minden egyéb holmit játszi könnyűséggel kapott fel s irtozatos erővel a falu egyik szélére szökte a másik széléig vitte, a hol ezeket a tárgyakat lecsapta ott ismét újabb pusztulás támadt. Az uton talált kocákat lovastól együtt felkapta és irtozatos sebességgel rohant vele tova, míg a hegyjában letette azokat. Az óriási vihar tizenhatszáz lakóházat, harminczhárom csűrűt és istállót rombolt szét. Méteres atmerőjű fákat derekban kettőtört vagy tépett ki. A hazakról és csűrőkről leszakított boronákat tizenkét-tizenhat méter távolságra, haztetőket pedig az egész falu végig hordozta. Az embereket, akiket a vihar uton talált, földhöz teperte, úgy, hogy azok fel sem tudtak kelni. Kénytelenek voltak a földön fekvő a szélől csapkodva bevárni, a míg a tomboló vihar elvonul felettük. Akiknek sikerült az utról menekülniök, azok a völgybe rohantak s ott egy-egy fába kapaszkodva vártak be a vihar végét. Az összes kár megközelítő számitás szerint jóval túlhaladja a nyolczvanezer koronát. Embereleiben szerencsére nem esett kár.

— **Arad város vízműveinek** megváltási összegét 1,238.996 kor. és 20 fillérben állapította meg az ezen czérra kiküldött szakbizottság. Az átvétel a folyó évi november végével fog megtörténni.

— **A 170.000 kor. költséggel** építendő tordai vashidra legközelebb kiújnak a pályázatot.

Van szerencsénk a nagyérdemű helyi és vidéki közönség szives tudomására hozni, hogy a helyi piacon (Főter 3. szám alatt, volt Koroly Kristóf-tele helyiségben) a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

női és férfi divatru, fehérnemű és rövidárú-üzletet

nyitottunk, kapcsolatosan temetkezési intézet és hullaszállítási vállalattal. Több évi tapasztalatunk s rendezett anyagi viszonyaink azon kellemes helyezésre juttattak, hogy elsősorban bel- és külföldi összeköttetésünk által a n. é. vevőközönség minden kívánalmának teljesen megfeleljünk. Kérjük a nagyérdemű közönséget, kegyeskedjenek bennünket becses megrendeléseikkel megővezendézni; egyúttal biztatva, hogy legtöbb tiszteletünket a nekünk előlegezett bizalom kiérdemelésére fogjuk fordítani. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Kegyes pártfogást kérve vagyunk teljes tisztelettel:

Szerkesztői üzenet.

„A gyümölcsészeti egyesület látogatása Segesvárt” helyszüke miatt lapunk mai számából kimaradt. Jövőre közöljük.

Felelős szerkesztő:
Dr. MÜLLER JENŐ.

Kiadó:
Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár részv. társ.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden hirdetés 10 szóc 40 fillér, azon túl minden szó 4 fillér. A hirdetés bélyegdíjmentes. Levélbeli tudakozódásra szívesen válaszolunk, ha postabélyeg mellékelik. Hirdetéseket a kiadóhivatal veszi fel.

Jó családból való fiu sütő-tanulónak felvétetik azonnal Hamberger Károly sütőmesternél Marosújvárt.

106 3—6

Sz. 3126—1907. tkvi.

Póthírdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, miszerint a Szukits & Henrich Comp. bécsi cég végrehajthatónak Kurbuly Bálintné és Kurbuly Kristófné nagyenyedi lakosok végrehajtást szenvedő elleni 262 kor. 50 fillér s jár. iránti végrehajtási ügyében 2230/1907. tkvi sz. a. kibocsátott árverési hirdetményben a nagyenyedi 427 sz. tjkvben A + 6 r. sz. 1745/2 hr. sz. kőház egész ingatlanra a 2240 kor. kiküldési árban elrendelt s alólírott kir. járásbíróság mint telek-könyvi hatóság hivatalos helyiségében 1907. július hó 1-ik napjának délelőtt 9 órájára kitézett árverés az 1881 LX. t. cz. 167. §-a alapján F. Merkel kereskedő cég végrehajtható érdekében is 110 kor. tőke követelése s jár. kielégítése végett megtartatni fog.

A kir. járásbíróság mint tkvi hatóságtól.
Nagyenyeden, 1907. évi május hó 18-án.

(P. H.) Vinczenti s. k.

111 1—1

kir. jbró.

Lányi Lajos

női és úri divat-raktárából legolcsóbban beszerezhetőek a most érkezett tavaszi és nyári czikkek, u. m.:

Női és úri hazai és angol szövetek. Batiz, voál, szaten és setírek. Ruhavásznak. Hazai hires Kobrak-czipők. Pécsi kesztyűk. Kalapok. Harisnyák. Nyakkendők. Mindennemű női, férfi és gyermek fehérneműek. Paplan, matracz, ágy- és függöny garniturrák. Utazó bőröndök és minden idetartozó, itt fel nem sorolható czikkek. — Luisien selymek bluzokra minden színben csak 75 krajczár.

Teli árak minden elfogadható áron.

54 11—

Lányi Lajos.

Hegyi János

műlakatos és gépjavitó műhelye

NAGYENYEDEN.

Elvállalok mindennemű épület-, mű- és géplakatos munkákat, u. m. vasrácsok, vasajtók, épületvasalások javítását és újbóli készítését, továbbá villanycsengők, telefon és villámhárítók szakszerű szerelését. Varrógépek és kerékpárok javítását s gyári árban való újonnan beszerzését, végre mindennemű gőzeséplők, motorok, szivattyúk és szivattyuskutak, gazdasági gépek és eszközök pontos és figyelmes javítását és ezeknek szintén gyári árakban való beszerzését. — Ajánlom a gazdaközönségnek saját műhelyemben összeállított elpusztíthatatlan acélfejű ekéimet és vasboronáimat, melyeket jótállás mellett felelősséggel adok el, nem tetszőket kieserélek, vagy kívánság szerint átalakítok.

Szakmámba vágó költségvetéssel díjtalanul szolgálók Beoses pártfogást kér

siváló tisztelettel

HEGYI JÁNOS,

műlakatos és gépjavitó műhelye.

12 45—104

50 ÉVI SIKER!

**ESZÉKI ARCZKENŐCS ÉS
ESZÉKI SZALVATOR-SZAPPAN**

eltávolítja a szeplőt,
májfoltot és a bőr
összes tisztátalan-
ságát.

Valódi csakis a

Dienes J. C.

Szalvator gyógytáraból
ESZÉKEN, Felsőváros.

1 tégely eszéki arczenőcs ára 70 f. és 1 kor.
1 drb Szalvator-szappan " 1 korona.
1 tégely kézi paszta " 1 kor. 20 fill.
Lyoni rizspor kis doboz " 1 korona.
" nagy doboz " 2 korona.
Ezen cikkek minden ártalmas alkatrésztől mentek
és megfelelnek tökéletesen a 71012. sz. B. m.
rendeletnek. 65 4—10

Főraktár Budapesten:

TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerháza
VI., Király-utca 12. és Andrássy-út 29.

Birtok-haszonbérlet.

A nagyenyedi Bethlen-főiskola, jogügy- és jószágigazgatósági irodájában tartandó nyilvános szóbeli árverésen haszonbérbe adja következő birtokait:

1. **Tinód, Orbó és Marosszentkirály** együttesen. Kikialtási ár, mint évi bér összeg 13250 korona. **Árverés f. év június 9-én d. e. 1/210 órákor.**
2. **Marosdécese**; kikialtási összeg 6000 korona. **Árverés f. év június 10-én d. e. 1/210 órákor.**
3. **Marosszentimre**; kikialtási összeg

5340 ko. on. **Árverés f. év június 11-én d. e. 1/210 órákor.**

Írásbeli ajánlat csak az esetben fogadtatik el, ha abban árverező világosan elismeri a feltételek elfogadását és ha az ajánlat az árverés előtt kellő időben, 10% bántépénzzel együtt, beérkezik.

Mindennemű felvilágosítást szóbelileg megad a jószágigazgatósági iroda, hol a feltételek megtekinthetők.

Nagyenyed, 1907. június 2.

**A Bethlen-főiskola
jogügy- és jószágigazgatója**

119 1—2

FISCHER ÉS TÁRSA NAGYENYED Alsó-Fehér megye.

100 KAT. HOLO.

A legszebb gyümölcsfák.

Kifogástalan szőlőoltványok.

80.000 gyümölcsfa oltvány
1 millió gyümölcsta-alany
1 millió előkerítés csemete.
Sétaterfák • Díszeserkek • Rozsák
Bogyogyümölcsök stb.

1 1/2 millió szőlőoltvány.
Európai és amerikai sima és
gyökeres szőlővesszők stb.
Árjegyzék és művelési utasítás ingyen.

EGYESÜLT FA- és SZŐLŐOLTVÁNYISKOLÁK FISCHER ÉS TÁRSA, és AMBRÓSI M.

215 56—104

Nagyenyedi Kisgítő Takarékpénztár r.-t.

Részvénytőke: 400.000 kor. Tartalékalap 200.000 kor.

Előnyös kölcsönt ad betáblázásra, megfelelő kezességre, értékpapírokra, sorsjegyekre, jöhető pénzüzetek részvényeire.
Vásárol és elad értékpapírokat.
Letétbe elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értékeket kevés őrzési díj mellett.
Idégen kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál.
Váltókat az összeg nagysága szerint 5 1/2, 6, 6 1/2 % mellett, kereskedelmi váltókat pedig 6 % mellett számítol le.
Betétet 4 1/2 kamattal mellett fogad el.

Nyitva áll hétköznap d. e. 9—12, d. u. 3—4 óráig.

14 45—104

Kitünő minőségű és legnagyobb szilárdságú Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

Portland-Cement-gyár Brassóban.

13 40—50

Nagyenyeden kapható Klemm Pál úrnál Szentkirály-utca 128. szám.

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárugár Részvénytársaság könyvnyomdájában Nagyenyeden.